

Stichting KOMPAZ Nederland

Publieksversie
inhoudelijke verkenning
November 2024

Over IFOZ

Er zijn veel innovaties in de ouderenzorg, maar het bereiken van betekenisvolle schaal lukt er maar een paar. En dat terwijl innovatie noodzakelijk is om de ouderenzorg toegankelijk te houden. Daarom hebben CbusineZ, Archipel Zorggroep, Envida, tanteLouise en Thebe hun krachten gebundeld in stichting IFOZ (Innovatiefonds Ouderenzorg). Daarnaast zijn nog acht implementatieversterkers betrokken. Dat zijn zorginstellingen die nauw betrokken worden bij innovaties die wij verkennen en implementeren.

We helpen innovatieve bedrijven die bij kunnen dragen aan toegankelijke ouderenzorg door in ze te investeren. Dat doen we met geld, expertise rondom het implementeren en het vergoed krijgen van innovaties, een zeer relevant netwerk en door ondernemingen te coachen. Daarnaast is IFOZ een stichting en een 'revolving fund'. Dat betekent dat we geld dat we eventuele opbrengsten wanneer een onderneming slaagt opnieuw investeren in innovatie in de ouderenzorg.

IFOZ dient het maatschappelijke belang en als we een investering afronden, vinden we het belangrijk de opgedane kennis te delen met het zorgveld. We staan er altijd voor open om een kop koffie/thee te drinken om deze publieksversie van de verkenning met je door te nemen.

Tot slot. Ben je een ondernemer die na het lezen van deze verkenning denkt: mijn idee verdient ook een IFOZ? Contacteer ons dan gerust via info@IFOZ.nl. Datzelfde geldt voor medewerkers van zorginstellingen die zich bezig houden met innovatie. We gaan graag met jou in gesprek over hoe jouw zorginstelling toe kan treden tot het IFOZ-netwerk.

Sjim Romme
Directeur IFOZ
sjim.romme@ifoz.nl

Hanneke Beerens
Consultant IFOZ
hanneke.beerens@ifoz.nl

Inhoud

Waar het begon: De Academie voor Patiënt en Mantelzorger – initiatief vanuit het MUMC+

Aanleiding

Initiatief

Impact

Complexiteit van opschaling

Hoe het opgeschaald wordt: Stichting KOMPAZ Nederland – opgericht door MUMC+ en IFOZ

Opschalingsconcept

Impact op primair proces

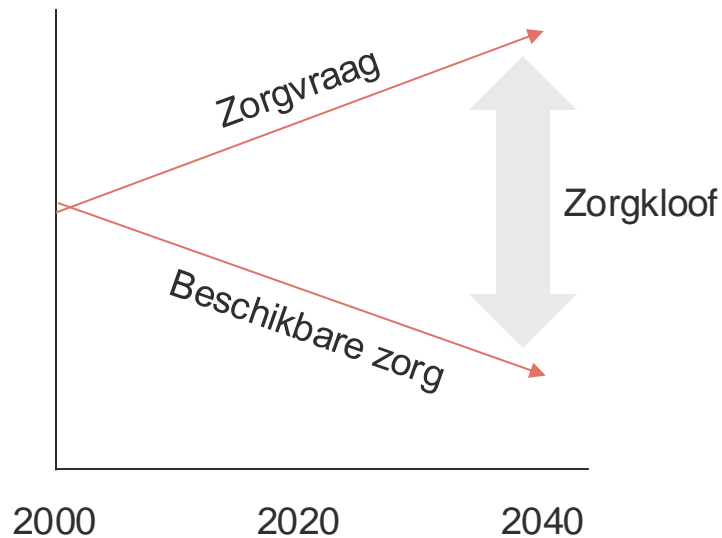
Implementatiebegeleiding

Bijlagen

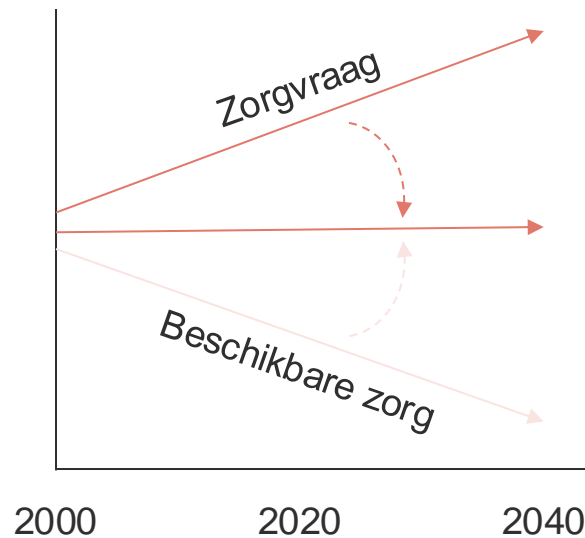

Het beroep op zorg verminderen door het vergroten van zelfmanagementvaardigheden wordt nog veel te weinig gedaan

De vraag naar zorg groeit harder dan het aanbod en er zijn nu al forse personeelstekorten

De uitdaging: het beroep op professionele zorg verkleinen

Zelfmanagementvaardigheden vergroten is een te weinig gebruikte oplossing

Ter illustratie

Zorgmedewerkers in de VVT zijn nog vaak geneigd om te 'zorgen voor' cliënten in plaats van te 'zorgen dat' zij zelfredzaam zijn.

Bij ontslag uit het ziekenhuis worden cliënten nauwelijks getraind in zelfmanagement, o.a. door gebrek aan tijd en te weinig focus op thuissituatie.

Academie voor Patiënt en Mantelzorger (APM) vergroot zelfmanagement cliënten en mantelzorgers door training en educatie

De APM helpt sinds 2018 cliënten en mantelzorgers bij het vergroten van hun zelfmanagementvaardigheden. Het initiatief is gestart bij het MUMC+ en wordt op dit gedragen door MUMC+ en Envida.

APM vergroot zelfmanagementvaardigheden door:

Trainen van verpleegtechnische handelingen

- Droge wondzorg
- Katheterzorg
- Injecteren
- Ogen druppelen
- Aantrekken van steunkousen
- Drainzorg
- Stomazorg
- Tracheacanulezorg
- Toedienen i.v.-antibiotica
- Toedienen sondevoeding

Trainen van eHealth competenties

- eHealth begeleidingssessies

Educatie over leven met een aandoening

- Acceptance and commitment (ACT)
- Mindfulness based stressreductie (MBSR)
- PPEP4ALL
- ZMILE

De APM heeft impact op de IFOZ-thema's zelfredzaamheid en arbeidsbesparing

APM-trainingen hebben grote potentie om impact te maken op zelfredzaamheid en arbeidsbesparing

Ter illustratie:

Onderstaande cijfers geven weer hoeveel cliënten nog thuiszorg nodig hadden na een training van de APM (voor de training werden alleen mensen aangemeld die nog niet vaardig waren in de betreffende handeling maar potentie hadden om het te leren).

	Training	Investering	Uitkomst
	Training subcutaan injecteren (n=115)	0,75u per cliënt	3,5% van de cliënten had nog thuiszorg nodig
	Training steunkousen (n=32)	0,75u per cliënt	0,0% van de cliënten had nog thuiszorg nodig

Voor meer cijfers, [klik hier](#).

De educatieve programma's van APM hebben bewezen positieve impact op kwaliteit van leven en zijn integraal onderdeel van het programma

Ter illustratie:

- Mantelzorgers ervaren een verminderde ervaren druk en een hogere kwaliteit van leven door de Mindfulness based stressreductie (MBSR) interventie.
- PPEPP4ALL vergroot kwaliteit van leven en vermindert angst- en depressieklachten.

Cliënten, mantelzorgers en zorgprofessionals ervaren een positieve impact van de APM

Cliënten, mantelzorgers en zorgprofessionals ervaren dat deelname aan de APM bijdraagt aan de ontwikkeling van zelfmanagement, betere werkomstandigheden en een verminderde druk op formele zorg.

Ter illustratie:

“Je bent van veel dingen afhankelijk. En dat doet wat met je. Dus als je wat meer regie kan nemen, is dat prettig. Het verbetert mijn mentale gezondheid. Ja, dat is echt zo.”

Cliënt

“Je denkt er nooit over na als je nooit naar het ziekenhuis hoeft... zelfredzaam zijn in handelingen uitvoeren. Maar het feit dat er wordt gekeken naar wat je zelf kan, dat is ook kwaliteit van zorg. Het is goed dat dat gebeurt.”

Mantelzorger

“De instructieverpleegkundigen [van APM] zorgen voor minder werkdruk. Soms zijn we veel tijd kwijt aan simpele thuiszorgvragen, zeker als we veel organisaties moeten bellen om iemand te vinden die kan helpen. Dus dit voelt als een opluchting.”

Transferverpleegkundige

Het lukt andere regio's nog onvoldoende om het succes van APM te kopiëren

Regio's die *beginnen* met een regionaal trainingscentrum ervaren barrières

- Benodigde partijen bij elkaar krijgen is lastig
- Verkrijgen (transformatie)middelen valt tegen
- Beginnen vergt veel (ontwikkel)tijd
- Onzekerheid over aansprakelijkheid van zorgorganisaties

Regio's met een *verder gevorderd* trainingscentrum ervaren ook barrières

- Systemen niet interoperabel, waardoor regionale samenwerking stopt
- Uitdagingen ten aanzien van duurzame bekostiging en geen geüniformeerde evaluatie
- Weinig kans van elkaar te leren wat kwaliteitsborging uitdagend maakt

Inhoud

Waar het begon: De Academie voor Patiënt en Mantelzorger – initiatief vanuit het MUMC+

Aanleiding

Initiatief

Impact

Complexiteit van opschaling

Hoe het opgeschaald wordt: Stichting KOMPAZ Nederland – opgericht door MUMC+ en IFOZ

Opschalingsconcept

Impact op primair proces

Implementatiebegeleiding

Bijlagen

Stichting KOMPAZ Nederland jaagt de professionalisering en ontwikkeling van regionale trainingscentra in heel Nederland aan

STICHTING KOMPAZ

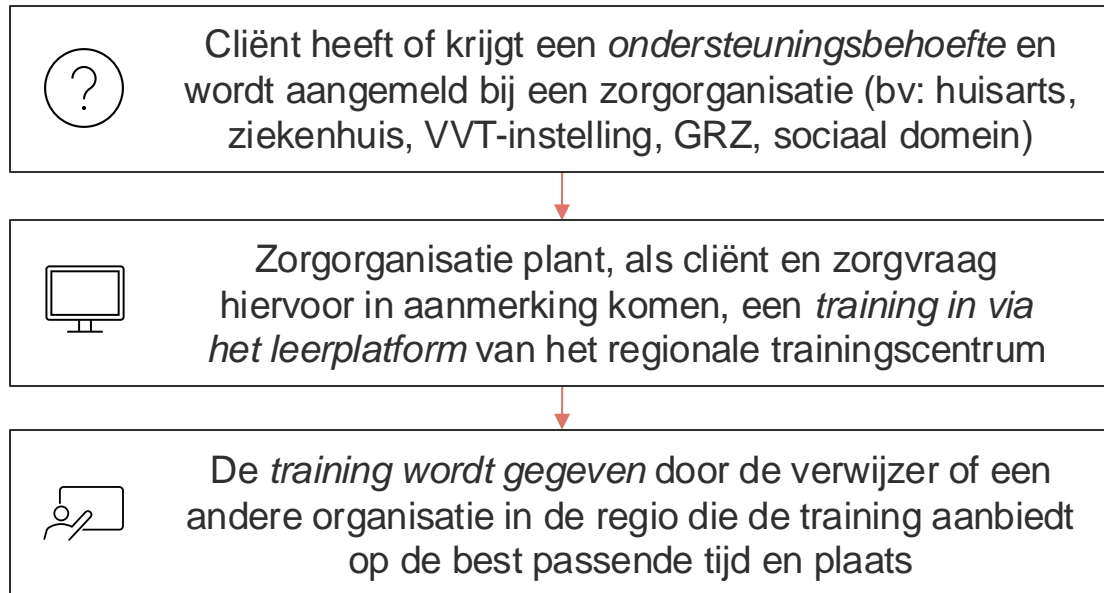
is het initiatief dat de werkzame principes van APM helpt **doorontwikkelen**, **opschalen** en **professionaliseren**.

Dat doet Stichting KOMPAZ Nederland door het faciliteren en verbinden van zorg- en welzijnsinstellingen in Nederland bij het realiseren en professionaliseren van regionale trainingscentra.

KOMPAZ faciliteert het primaire proces van zorgvraag tot training in de regio

Primair proces dat Stichting KOMPAZ Nederland ondersteunt:

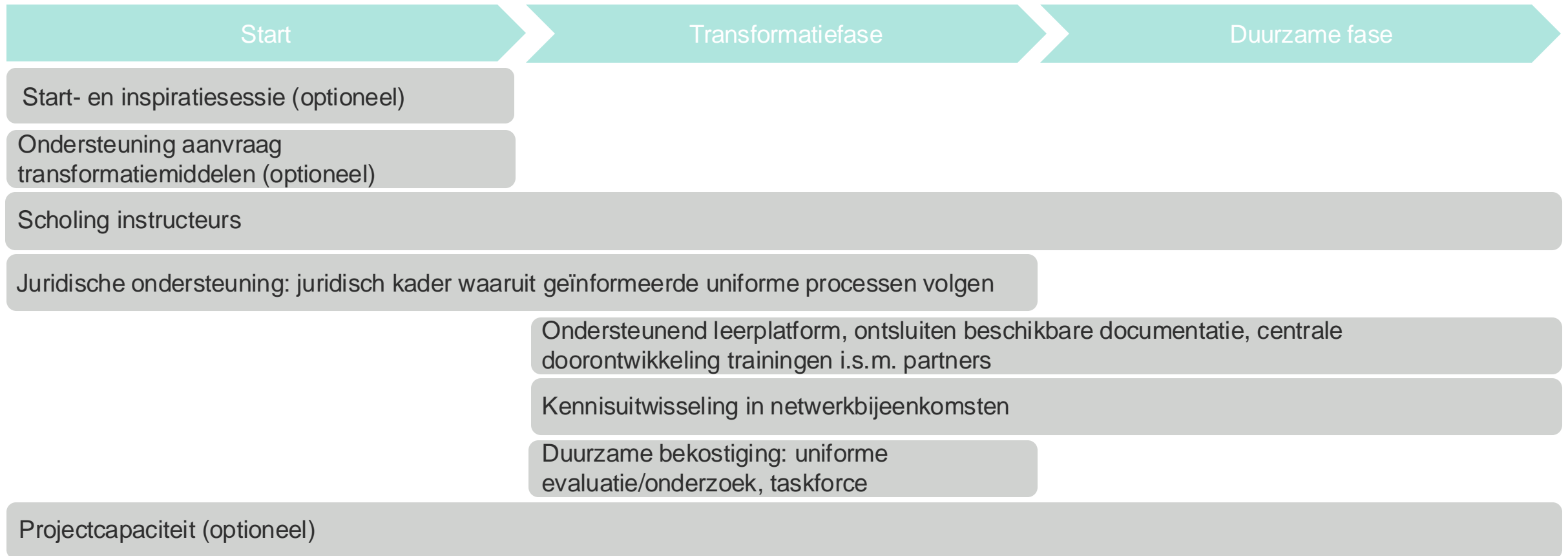
Om dit primaire proces zo goed mogelijk te laten verlopen, biedt Stichting KOMPAZ Nederland regionale trainingscentra een leerplatform (zie bijlage voor printscreens van leerplatform) waarin:

- Centraal vanuit KOMPAZ informatie wordt ontsloten voor alle regio's. Denk hierbij aan: trainingen, programma's, handleidingen, protocollen, en procesbeschrijvingen.
- Regionale schaalvoordelen worden gerealiseerd (en samenwerking wordt verbeterd) doordat trainingen voor cliënten ingepland kunnen worden door en bij verschillende zorgorganisaties.

KOMPAZ ondersteunt de inrichting van een regionaal trainingscentrum op diverse vlakken

Ondersteunende activiteiten Stichting KOMPAZ Nederland bij het inrichten van een regionaal trainingscentrum:

Nadere toelichting | KOMPАЗ organiseert startsessies, ondersteunt bij aanvraag transformatiemiddelen en schoolt instructeurs

Start- en inspiratiesessie (optioneel)

Bij een start- en inspiratiesessie komen (regio)partners en projectleiders uit zorg, welzijn en financiers samen om de eerste basis voor een projectplan en transformatieplan te leggen. Inmiddels hebben 35 organisaties afkomstig uit 14 IZA-regio's een dergelijke sessie gevolgd.

Legenda

- Start- en inspiratiesessie gevolgd
- In gesprek met KOMPАЗ

Ondersteuning aanvraag transformatiemiddelen

Handreiking snelle toets

Regio's die een beroep willen doen op IZA-transformatiemiddelen kunnen gebruik maken van een handreiking voor de 'snelle toets'. Deze handreiking is ontwikkeld in samenwerking met CZ en VGZ.

Input voor transformatieplan

Er komen sjablonen voor businesscases en KPI's beschikbaar die kunnen worden gebruikt voor een transformatieplan.

Scholing instructeurs

Toekomstig instructeurs van het regionale trainingscentrum (bijvoorbeeld wijkverpleegkundigen) krijgen scholing in onder andere didactische vaardigheden, juridische kaders en mantelzorgoverbelasting.

Deze training wordt uitgevoerd in samenwerking met MantelzorgNL.

Nadere toelichting | KOMPАЗ verstrekt juridische informatie, heeft een veelzijdig leerplatform en organiseert netwerkbijeenkomsten

Juridische ondersteuning

Informatiebundel

Een informatiebundel over juridische kaders is beschikbaar voor regio's. Dit bevat o.a. informatie over:

- Verantwoordelijkheden en aansprakelijkheid (van mantelzorgers)
- Geïnformeerde processen (bv. flowcharts met deelnamecriteria, informed consent)

Andere vormen van informatieverstrekking

Afhankelijk van behoeften van regio's kan ook op andere manieren juridische informatie worden verstrekt. Zo is er bijvoorbeeld ook i.s.m. Vilans een lerend netwerkbijeenkomst georganiseerd over juridische kaders.

Ondersteunend leerplatform, documentatie, centrale doorontwikkeling trainingen

Het digitale leerplatform dient twee doelen:

1. Op laagdrempelige en toegankelijke wijze ontsluiten van kwalitatief goede informatie en trainingen voor alle regio's. Het platform bevat bijvoorbeeld trainingen en filmpjes die zijn opgeteld op basis van Vilans-protocollen.
2. Instellingsoverstijgende samenwerking binnen een regio faciliteren: alle partners binnen één regio verwijzen voor training door naar dezelfde plek.

Kennisuitwisseling in netwerkbijeenkomsten

Iedere 6 weken wordt er een (digitale) lerend netwerkbijeenkomst georganiseerd. Het onderwerp wordt bepaald op basis van behoeften van de netwerken. Voorbeeldonderwerpen zijn juridische kaders en transformatiemiddelen.

4 keer vindt er een fysieke lerend netwerkbijeenkomst plaats.

Nadere toelichting | KOMPАЗ zet zich in voor bekostiging van zelfmanagementondersteuning en levert op verzoek projectcapaciteit

Duurzame bekostiging: uniforme evaluatie/onderzoek, taskforce

Stichting KOMPАЗ Nederland heeft een Taskforce Duurzame Bekostiging geïnitieerd. Het doel van deze Taskforce is om duurzame bekostiging voor zelfmanagementondersteuning te realiseren. Activiteiten zijn o.a. een knelpuntenanalyse, uniforme impactevaluaties van initiatieven organiseren, en het aandragen van oplossingsrichtingen.

Lid van de Taskforce zijn CZ, VGZ, NZa Maastricht University, en Stichting KOMPАЗ Nederland.

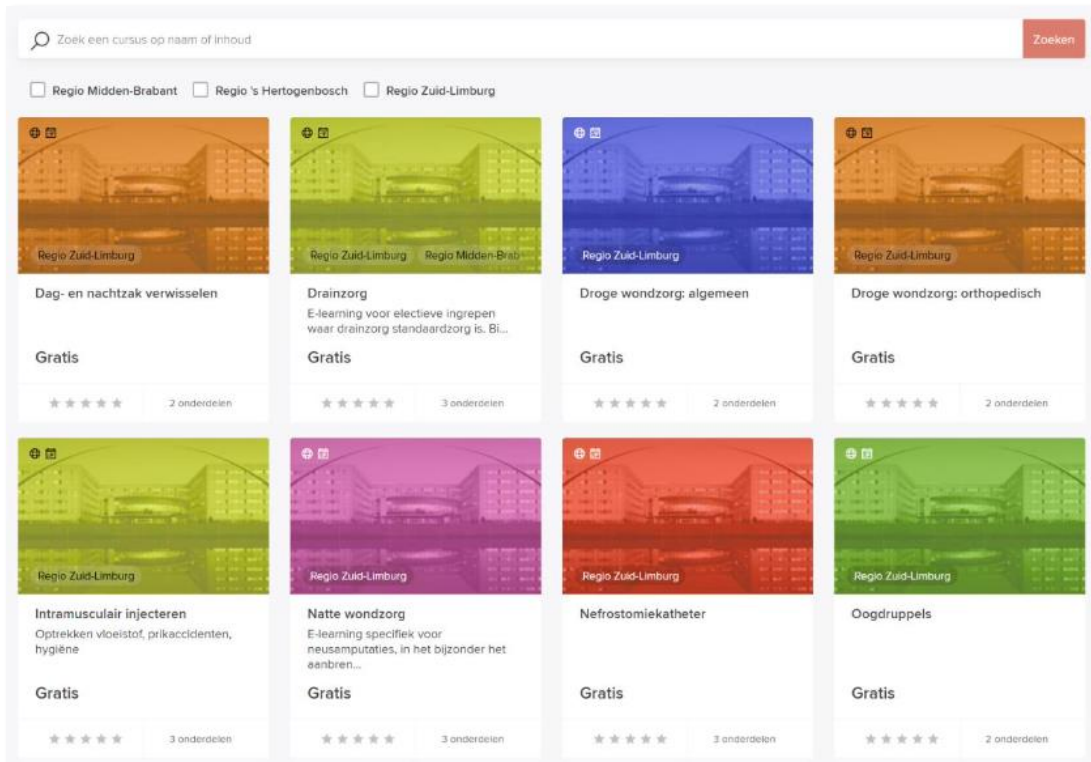
Projectcapaciteit (optioneel)

Op verzoek van regio's wil Stichting KOMPАЗ Nederland voor max. 8-12 uur per week onderdeel worden van regionale projectteams om expertise naar de regio's te brengen.

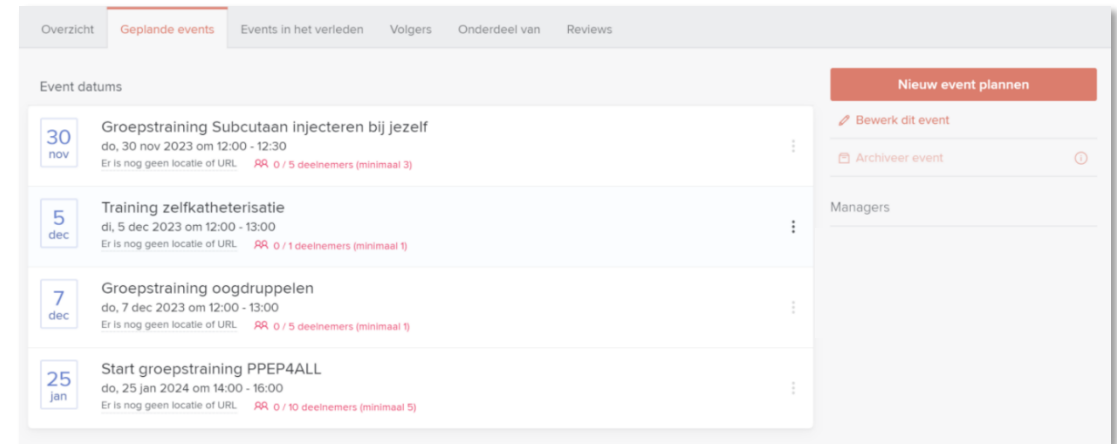

Bijlage | ter illustratie: printscreens van leerplatform (1/2)

Trainingen kunnen gemakkelijk worden geraadpleegd door instructeurs en beschikbaar worden gesteld aan cliënten/mantelzorgers. Regio's bepalen zelf welke content beschikbaar is in eigen regio:

De ondersteunende planner kan voor het gehele regionale trainingscentrum (geplande) trainingen open zetten, op verschillende locaties. Hierop cliënten/mantelzorgers ingeschreven worden:

Bijlage | ter illustratie: printscreens van leerplatform (2/2)

Trainingen bestaan uit een fysiek instructiemoment, indien wenselijk een E-learning, en een bekwaamheidstoets. Regio's kunnen zelf kiezen welke onderdelen gebruikt worden bij iedere training:

Cliënten/mantelzorgers kunnen per mail of QR-code op folder aanvullende instructies of naslagwerk ontvangen (film of tekstueel):

Ik ga prikken in het vet onder de huid

Je dokter heeft met je afgesproken dat je gaat prikken in het vet onder de huid. Met de informatie op deze pagina en de instructie door de verpleegkundige kun je zelf de spuitjes gaan zetten.

Start cursus → 0 reviews · 33 inschrijvingen

Bevat events
Deze cursus bevat 1 Event

Over deze cursus

De instructie 'Ik ga prikken in het vet onder de huid' is bedoeld om zelfstandig spuiten te zetten in het vet onder de huid. Artsen en verpleegkundigen noemen dit ook wel 'subcutaan injecteren'.

De instructie die je gaat volgen bestaat uit:

1. Een E-learning met voorbereiding voorafgaande aan de instructie.
2. Een instructie waar je samen met een verpleegkundig leert hoe je kunt prikken in het vet onder je huid. De instructie is stapsgewijs opgebouwd. Uiteindelijk bepaalt de verpleegkundige of je de handeling goed beheerst en besluiten jullie samen of je de handeling zelf uit gaat voeren.

Na de instructie krijg je toegang tot handige thuisondersteuning in de vorm van stappenplannen en ondersteunende video's zodat je, als je iets vergeet bent, je het thuis nog eens na kunt lezen.

Wat je gaat leren

- De deelnemer leert hygiënisch te werken
- De deelnemer leert hoe hij een spuit in het vet onder de huid kan zetten
- De deelnemer leert waar hij een spuit in het vet onder de huid kan zetten
- De deelnemer weet wanneer er contact met de huisarts of specialist opgenomen moet worden

Deze cursus bevat een event

Instructie - Ik ga prikken in het vet onder de huid

Bekijk beschikbare datums >

Huidplooi techniek

Beheerder Beheerder

0:00 / 0:28

MARKERS

- 0:00 Verwijder de naaldhuis.
- 0:03 Pak met de vrije hand een brede huidplooi op.
- 0:06 Steek de naald onder een hoek van 45° à 60° halverwege tussen het hoogste en laagste punt van de huidplooi.
- 0:14 Laat de huidplooi los en fixeer de spuit en naald met de vrije hand.
- 0:19 Spuit de vloeistof langzaam en regelmatig in. Laat de naald gedurende 10 seconden in de huid.
- 0:22 Trek de naald uit de huid.
- 0:24 Houd een droog gaasje gereed voor de opvang van een eventuele bloeddruppel.

Bijlage | overzicht van organisaties die deel hebben genomen aan start- en inspiratiesessies

Meer weten?

 info@ifoz.nl

IFOZ

Innovatiefonds Ouderenzorg